

Διάγραμμα Μαθήματος

Κωδικός Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Πιστωτικές Μονάδες ECTS
EDUC-544DG	Θεωρία και Κριτική της Λογοτεχνίας	10
Προαπαιτούμενα	Τμήμα	Εξάμηνο
Κανένα	Παιδαγωγικών Σπουδών	Χειμερινό/Εαρινό
Κατηγορία Μαθήματος	Γνωστικό Πεδίο	Γλώσσα Διδασκαλίας
Υποχρεωτικό	Διδακτική της γλώσσας και της λογοτεχνίας	Ελληνική
Επίπεδο Σπουδών	Διδάσκων	Έτος Σπουδών
2 ^{ος} Κύκλος	Δρ Δημήτρης Πολίτης	1 ^ο
Τρόπος Διδασκαλίας	Πρακτική Άσκηση	Συναπαιτούμενα
Εξ Αποστάσεως	N/A	Κανένα

Στόχοι Μαθήματος:

Το μάθημα επιδιώκει έναν απολογισμό των ερευνών στο πεδίο της Θεωρίας της Λογοτεχνίας. Εξετάζονται κομβικά ζητήματα και τάσεις στις έρευνες και στις συζητήσεις για τη Λογοτεχνία και τη Θεωρία της από τις παλαιότερες μέχρι τις σύγχρονες εκδοχές της.

Οι βασικοί στόχοι του μαθήματος είναι:

- Να διερευνηθούν οι επιστημολογικές και ιδεολογικές βάσεις, οι ποικίλες μέθοδοι, καθώς και τα διαφορετικά κοινωνικά και πολιτισμικά δεδομένα που προσδιορίζουν τις θεωρητικές θέσεις αλλά και τις θεωρίες, συνολικά.
- Να εντοπιστεί η γενικότερη προβληματική κάθε θεωρίας, σε μια προσπάθεια ο φοιτητής/η φοιτήτρια να αντιληφθεί την ιστορικότητα και την κοινωνική συγκρότηση της Λογοτεχνίας.
- Εστιάζοντας στην τετράδα συγγραφέας - κείμενο - συγκείμενο - αναγνώστης, το μάθημα εξετάζει μικροσκοπικά και μακροσκοπικά το λογοτεχνικό φαινόμενο μέσα από τη συνομιλία που οι διάφορες θέσεις και θεωρίες αναπτύσσουν μεταξύ τους, επιχειρώντας έτσι να προσδώσει μια ολιστική εικόνα της Λογοτεχνίας και της Θεωρίας της.
- Επιδιώκεται η εφαρμογή των θεωριών που μελετώνται σε κείμενα τόσο από τη Νεοελληνική και την Παγκόσμια Λογοτεχνία, όσο και από τη Λογοτεχνία για Παιδιά και Νέους.
- Απώτερος στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών με τις βασικές αρχές της Θεωρίας της Λογοτεχνίας, καθώς και με ειδικότερα ζητήματα ερμηνείας των λογοτεχνικών κειμένων.
- Η σύνδεση του θεωρητικού προβληματισμού για τη λειτουργία και τον ρόλο της Λογοτεχνίας με τις διαφορετικές πρακτικές αναγνωστικής/διδακτικής προσέγγισης των λογοτεχνικών κειμένων θα προσφέρει τη δυνατότητα κατανόησης της δυναμικής τους ως λόγου, ως τέχνης και ως πολιτισμικής έκφρασης, γενικότερα, θέτοντας έτσι τη βάση για την ολοκλήρωση αυτής της διασύνδεσης στο πλαίσιο του μαθήματος της Διδασκαλίας της Λογοτεχνίας (EDUC-546).

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

1. προβληματίζονται εποικοδομητικά σχετικά με το περιεχόμενο και τις εννοιολογικές παραμέτρους των όρων: «Λογοτεχνία», «Θεωρία της Λογοτεχνίας» και «Κριτική της Λογοτεχνίας».
2. Εξετάζουν κομβικά ζητήματα και τάσεις της Θεωρίας και Κριτικής της Λογοτεχνίας.
3. διερευνούν τις επιστημολογικές και ιδεολογικές βάσεις, τις θεωρητικές αρχές, τις μεθόδους και τα πολιτισμικά δεδομένα που προσδιορίζουν την κάθε θεωρία.
4. Διασυνδέουν τη Θεωρία της Λογοτεχνίας με την κριτική και τη διδακτική της Λογοτεχνίας.
5. εφαρμόζουν Θεωρίες Λογοτεχνίας σε συγκεκριμένα κείμενα τόσο από τη Νεοελληνική και την Παγκόσμια Λογοτεχνία, όσο και από τη Λογοτεχνία για Παιδιά και Νέους.
6. Αντιλαμβάνονται/να αναδεικνύουν την πολλαπλή δυναμική των λογοτεχνικών κειμένων και να ελέγχουν την αξιοπιστία των θεωρητικών αρχών που εφαρμόζουν.

Περιεχόμενο Μαθήματος:

- Έννοια και προβληματική των όρων: «Λογοτεχνία», «Θεωρία της Λογοτεχνίας», Κριτική της Λογοτεχνίας» (και άλλων συναφών όρων).
- Η ιστορική εξέλιξη της Θεωρίας και της Κριτικής της Λογοτεχνίας (από τον ρομαντισμό στην Αποδόμηση και στις Αναγνωστικές Θεωρίες), καθώς και των Θεωριών για την Ανάγνωση (ως η πιο πρόσφατη εξέλιξη στον χώρο της Θεωρίας της Λογοτεχνίας).
- Η αναγνωστική-ερμηνευτική διαδικασία σύμφωνα με τις παλαιότερες θεωρήσεις του λογοτεχνικού κειμένου και με τις σύγχρονες εκδοχές της Θεωρίας της Λογοτεχνίας.
- Διάκριση των Θεωριών Λογοτεχνίας [με τη βοήθεια της κατηγοριοποίησης που προτείνει η S. Suleiman σε έξι εκδοχές: Ρητορική, Σημειωτική-Στρουκτουραλιστική, Φαινομενολογική, Κοινωνιολογική (Ιστορική), Ερμηνευτική (Μετακριτική), Υποκειμενική-Ψυχαναλυτική].
- Αναλυτική παρουσίαση των παραπάνω (έξι) εκδοχών των Θεωριών (θεωρητικές σχολές και τάσεις, εκπρόσωποι, βασικά θεωρητικά κείμενα, κ.λπ.) και εφαρμογή τους σε λογοτεχνικά κείμενα (πεζά και ποιητικά).
- Χρήση/εφαρμογή θεωρητικών αρχών στις κριτικές προσεγγίσεις και στη διδακτική αξιοποίηση των λογοτεχνικών κειμένων μέσα στη σχολική τάξη.

Μαθησιακές Δραστηριότητες και Διδακτικές Μέθοδοι:

Τηλεδιασκέψεις, ατομικές εργασίες, ατομική καθοδήγηση, μελέτη θεωρητικών κειμένων, ανάγνωση και ανάλυση λογοτεχνικών κειμένων, συμμετοχή σε συζητήσεις (στην πλατφόρμα ή στις τηλεδιασκέψεις) των φοιτητών/φοιτητριών.

Μέθοδοι Αξιολόγησης:

Συμμετοχή στις συζητήσεις της πλατφόρμας (με τρεις τουλάχιστον αναρτήσεις) και στις ατομικές δραστηριότητες (με τέσσερις υποχρεωτικές υποβολές/αναρτήσεις), Τελική Ατομική Εργασία, Τελική Γραπτή Εξέταση.

Απαιτούμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
Εισαγωγή στη Θεωρία της Λογοτεχνίας	Eagleton Terry Μετάφραση: Μαυρωνάς Μιχάλης	Οδυσσέας	2008	9789602100523
Μετά την Αισθητική: Θεωρητικές Δοκιμές και Ερευνητικές Αναγνώσεις της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας	Τζιόβας Δημήτρης	Οδυσσέας	2003	9789602104224
Η Θεωρία της Λογοτεχνίας στην Πράξη της Διδασκαλίας	Φρυδάκη Ευαγγελία	Κριτική	2003	9789602183151
Θεωρίες Λογοτεχνίας τους Εικοστού Αιώνα: Δομισμός, Μαρξισμός, Αισθητική της Πρόσληψης, Σημειωτική	Douwe Fokkema, Elrud Ibsch μετάφραση: Γιάννης Παρίσης	Πατάκη	1997	9789606003370
Ξεκλειδώνοντας το Κείμενο: Μια Εισαγωγή στη Θεωρία της Λογοτεχνίας	Hawthorn Jeremy μετάφραση: Μαρία Αθανασοπούλου	Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης	1993	9607309464
The Reader in the Text: Essays on Audience and Interpretation	Suleiman Susan & Crosman Inge	Princeton University Press	1980	1400857112

Προτεινόμενα Διδακτικά Εγχειρίδια και Συμπληρωματική Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδοτικός Οίκος	Έτος	ISBN
Το Φάντασμα της Θεωρίας: Λογοτεχνία-Κριτική-Ιστορία	Δημηρούλης Δημήτρης	Πλέθρον	1993	9789607599 780

Τα όρια της Ερμηνείας	Umberto Eco Μετάφραση: Κονδύλη Μαριάννα	Γνώση	1993	9789602355 459
Όψεις της Ανάγνωσης	Μαίρη Λεοντσίνη Μετάφραση: Κώστας Αθανασίου, Φώτης Σιατίτσας	Νήσος	2000	9789607711 267
Θεωρίες λογοτεχνίας και ερμηνευτικές προσεγγίσεις κειμένων για παιδιά και νέους	Γεώργιος Δ. Παπαντωνά κης	Πατάκη	2009	9789601631 776
Θεωρία Λογοτεχνίας και Νεοελληνική Λογοτεχνική Κριτική	Πεσκέτζη Μαρία	Σαβαλλάς	2003	9789604608 935
Προοπτικές του Κειμένου	Σαμαρά Ζωή	Κώδικας	2000	9789601211 756
Η Διπλή Ανάγνωση του Κειμένου: Για μια Κοινωνιοσημειωτική της Αφήγησης	Τζούμα Άννα	Επικαιρότητα	1991	9789602052 181
Θεωρία της λογοτεχνίας	Τσιώλης Γιάννης	Καστανιώτης	1996	9789600314 113
Ο Καθρέφτης και το Φως	Abrams M. H. Μετάφραση: Άρης Μπερλής	Κρητική	2001	9789602182 321
Ο Δαίμων της Θεωρίας: Λογοτεχνία και Κοινή Λογική	Compagnon Antoine Μετάφραση: Τζούμα Άννα	Μεταίχιμο	2001	9789603754 428

Λογοτεχνική Θεωρία: Μια Συνοπτική Εισαγωγή	Culler Jonathan Μετάφραση: Καίτη Διαμαντάκου	Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης	2000	9605241145
Εισαγωγή στις Σπουδές της Λογοτεχνίας: Μέθοδοι του Κειμένου	Delcroix Maurice & Hallyn Fernand Μετάφραση: Βασιλαράκη ς Ιωάννης	Gutenberg	1997	9789600106 503
Ιστορία της Θεωρίας της Λογοτεχνίας. Ιστορικές, φιλοσοφικές και ψυχολογικές όψεις της Θεωρίας της Λογοτεχνίας στον 20 ^ο αιώνα	C. Knellwolf, C. Norris	Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίφη Α.Π.Θ.)	2010	9789602311 424
Από τον Φορμαλισμό στον Μεταδομισμό	Επιμέλεια: Raman Selden Μετάφραση: Μιχάλης Πεχλιβανίδη ς	Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (δρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίφη Α.Π.Θ.)	2004	9789602311 028
The future of Literary Theory	Cohen Ralph	Routledge	1989	9780415900 775
The Return of the Reader. Reader- response Criticism	Freund Elizabeth Ed: Terence Hawkes	Methuen	1987	9780416344 103
The Act of Reading: A Theory of Aesthetic Response	Iser Wolfgang	The Johns Hopkins University Press	1978	9780801821 011

Desire in Language: A Semiotic Approach to Literature and Art	Kristeva Julia Μετάφραση: Thomaw Gara, Alice Jardine, Leon Roudiez Επιμέλεια: Leon Roudiez	Blackwell	1993	9780231048 071
The Reader, the Text, the Poem: The Transactional Theory of the Literary Work	Rosenblatt Louise	Southern Illinois Univeristy Press	1978	9780809308 835
Reader-Response Criticism: From Formalism to Post-structuralism	Tompkins Jane	The Johns Hopkins University Press	1992	9780801824 012